

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань збереження та розвитку академічної науки», внесений народним депутатом України Мотовиловцем А. В. (реєстр. № 15064 від 09.03.2026)

Комітет на засіданні 11 березня 2026 року (протокол № 258), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 10 березня 2026 року (електронна картка документа (2169535), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань збереження та розвитку академічної науки», внесений народним депутатом України Мотовиловцем А. В. (реєстр. № 15064 від 09.03.2026).

Комітет зазначив, що відповідно до положень частини другої статті 89 Конституції України, частини першої статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частини першої статті 85 Регламенту Верховної Ради України тимчасова спеціальна комісія створюється для підготовки і попереднього розгляду питань, а також для підготовки і доопрацювання проектів законів та інших актів Верховної Ради України на правах головного комітету, якщо предмет правового регулювання таких проектів не належить до предметів відання комітетів, утворених Верховною Радою України.

Порядок утворення, вимоги до персонального складу тимчасової спеціальної комісії визначені положеннями статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та статті 85 Регламенту Верховної Ради України.

Так, кількісний склад тимчасової спеціальної комісії формується з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій (депутатських груп). Пропозиції щодо кількісного та персонального складу тимчасової спеціальної комісії подаються депутатськими фракціями (депутатськими групами) у п'ятиденний строк з дня направлення до них звернення ініціатора (ініціаторів) утворення тимчасової спеціальної комісії. У складі тимчасової спеціальної комісії може бути представлено не менш як по

одному народному депутату України від кожної депутатської фракції (депутатської групи). Якщо депутатська фракція (депутатська група) не запропонувала у встановлений строк представників для роботи в тимчасовій спеціальній комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції (депутатської групи).

Крім цього, Верховна Рада України приймає постанову про утворення тимчасової спеціальної комісії, в якій визначає, зокрема, назву тимчасової спеціальної комісії; мету, завдання і коло питань, для підготовки і попереднього розгляду яких утворюється тимчасова спеціальна комісія; кількісний і персональний склад комісії, голову та заступника голови комісії. На посаду голови тимчасової спеціальної комісії не може бути обраний голова комітету. Голова тимчасової спеціальної комісії, заступник голови та секретар комісії не можуть бути членами однієї депутатської фракції (депутатської групи). Секретар тимчасової спеціальної комісії обирається на першому засіданні тимчасової спеціальної комісії з числа її членів.

Комітет зазначив, що згідно з положеннями частини першої статті 138 Регламенту Верховної Ради України, постанови та інші акти (резолюції, декларації, звернення, заяви) Верховної Ради України, визначені статтею 46 Регламенту Верховної Ради України, Верховна Рада України приймає більшістю голосів народних депутатів України від її конституційного складу, крім випадків, визначених Конституцією України.

Відповідно до частини першої статті 14 Закону України «Про статус народного депутата України», народний депутат України за погодженням з відповідною депутатською фракцією може бути обраний членом лише однієї тимчасової спеціальної комісії, а згідно з положеннями частини п'ятої статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» народний депутат України за погодженням з відповідною депутатською фракцією (депутатською групою) може бути одночасно членом одного комітету і спеціальної комісії.

1. Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 15064) Комітет зазначив таке.

1.1. Згідно з назвою та пунктом 1 проекту Постанови пропонується утворити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з питань збереження та розвитку академічної науки (далі – Тимчасова спеціальна комісія).

Своєю чергою, основними завданнями Тимчасової спеціальної комісії, відповідно до пункту 2 проекту Постанови, пропонується визначити:

«1) підготовка пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері правового регулювання академічної науки, зокрема розробки проекту закону «Про Національну академію наук України та про національні галузеві академії» на заміну Закону України «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» із внесенням відповідних змін до Закону

України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;

2) дослідження стану дотримання законодавства, що визначає статус майна Національної академії наук України та національних галузевих академій, підготовка законодавчих ініціатив щодо підвищення ефективності використання такого майна;

3) розроблення заходів щодо протидії незаконному використанню майна Національної академії наук України та галузевих академій;

4) розроблення комплексу заходів та пропозицій щодо вдосконалення адміністрування академічної науки».

Комітет зазначив, що положеннями частини першої статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частини першої статті 85 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що тимчасова спеціальна комісія створюється для підготовки і попереднього розгляду питань, а також для підготовки і доопрацювання проектів законів та інших актів Верховної Ради України на правах головного комітету, якщо предмет правового регулювання таких проектів не належить до предметів відання комітетів, утворених Верховною Радою України.

Враховуючи наведене, Комітет зауважив, що, відповідно до пункту 14 додатку до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ, до предмета відання Комітету з питань освіти, науки та інновацій належать, зокрема, питання науки, науково-технічної діяльності та наукових парків, а отже питання, для підготовки і попереднього розгляду яких пропонується утворити Тимчасову спеціальну комісію, також є складовою предмета відання цього Комітету.

1.2. Комітет звернув увагу на те, що Закон України «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» від 7 лютого 2002 року № 3065-ІІІ визначає особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та особливості управління державним майном, яке закріплено за установами, організаціями та підприємствами, що перебувають у віданні Національної академії наук України та національних галузевих академій наук.

Крім цього, статтею 2 цього Закону визначено правовий режим майнового комплексу Національної академії наук України та майнового комплексу національних галузевих академій наук.

Так, майновий комплекс Національної академії наук України та майновий комплекс національних галузевих академій наук складають усі матеріальні та нематеріальні активи (далі – об'єкти майнового комплексу), що обліковуються на балансах Національної академії наук України та на балансах відповідних національних галузевих академій наук і організацій, віднесених до відання Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, і які закріплені державою за Національною академією наук України та за

національними галузевими академіями наук в безстрокове користування, або придбані за рахунок бюджетних коштів, а також коштів від фінансово-господарської діяльності та/або набуті іншим шляхом, не забороненим законом (частина перша статті 2 Закону України «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузових академій наук та статусу їх майнового комплексу» від 7 лютого 2002 року № 3065-III).

Крім цього, об'єкти майнового комплексу Національної академії наук України та об'єкти майнового комплексу національних галузових академій наук передаються відповідно Національній академії наук України та національним галузовим академіям наук на праві узуфрукта державного майна або на іншому речовому праві на чуже майно, передбаченому законом, та передаються ними організаціям, що віднесені до відання Національної академії наук України та до відання національних галузових академій наук, за договором оренди (частина друга статті 2 Закону України «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузових академій наук та статусу їх майнового комплексу» від 7 лютого 2002 року № 3065-III).

З огляду на наведене та беручи до уваги основні вимоги законодавчої техніки Комітет зазначив про необхідність редакційного доопрацювання назви, пунктів 1 та 2 проекту Постанови, а саме викладення їх у такій редакції:

«ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань збереження та розвитку академічного сектору науки

1. Утворити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з питань збереження та розвитку академічного сектору науки (далі – Тимчасова спеціальна комісія).

2. Визначити основними завданнями Тимчасової спеціальної комісії:

1) підготовка пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері правового регулювання академічного сектору науки;

2) розроблення проектів законів України про Національну академію наук України та національні галузеві академії наук, про внесення відповідних змін до деяких законів України;

3) аналіз стану дотримання законодавства, що визначає правовий режим майнового комплексу Національної академії наук України та майнового комплексу національних галузових академій наук;

4) розроблення комплексу заходів з метою:

підвищення ефективності використання майнового комплексу Національної академії наук України та національних галузових академій наук;

протидії незаконному використанню майнового комплексу Національної академії наук України та національних галузевих академій наук;

вдосконалення адміністрування академічного сектору науки».

2. Щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової спеціальної комісії Комітет зазначив таке.

Згідно з пропозиціями депутатських фракцій та депутатських груп, які надійшли до ініціаторів та додані до проекту Постанови, пропонується обрати до персонального складу Тимчасової спеціальної комісії таких народних депутатів України:

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»:

Бабака Сергія Віталійовича;

Бакумова Олександра Сергійовича;

Калаура Івана Романовича;

Колюха Валерія Вікторовича;

Копиленка Олександра Любимовича – головою Тимчасової спеціальної комісії;

від депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» – Пузійчука Андрія Вікторовича;

від депутатської фракції Політичної Партії «ГОЛОС» – Ташеву Тамілу Равілівну;

від депутатської групи «ДОВІРА» – Арешонкова Володимира Юрійовича;

від депутатської групи «Платформа за життя та мир» – Павленка Юрія Олексійовича – заступником голови Тимчасової спеціальної комісії;

від депутатської групи «Відновлення України» – Славицьку Антоніну Керимівну;

від депутатської групи «Партія «За майбутнє» – Чайківського Івана Адамовича.

Комітет зазначив, що після реєстрації цього проекту Постанови до Комітету надійшов лист від співголови депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРІСТЬ» Геращенко І. В. від 10 березня 2026 року № 188д9/4-2026/51726 (2170803) з пропозицією щодо включення до кількісного та персонального складу Тимчасової спеціальної комісії народного депутата України Федину С. Р., і в зв'язку з цим необхідно також внести зміни до пунктів 3 та 5 проекту Постанови, у пункті 3 цифри «11» замінити цифрами «12», а пункт 5 доповнити словами «Федина Софія Романівна – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРІСТЬ»».

Враховуючи наведене, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань збереження та розвитку академічної науки», внесений народним депутатом України Мотовиловцем А. В. (реєстр. № 15064 від 09.03.2026), і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України, відповідно до пункту 8 частини четвертої статті 20 та частини третьої статті 138

Регламенту Верховної Ради України, розглянути цей проект Постанови з урахуванням зауважень та пропозиції щодо нової редакції назви, пунктів 1, 2, 3, 5 проекту Постанови, викладених у висновку Комітету, та визначитися шляхом голосування щодо цього проекту Постанови.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО

